

Valtuutetun valtuustoaloite

Aloitteen tekijä (valtuutetun nimi / valtuustoryhmä)

Tuula Ala-Aho

Aloitteen päivämäärä

14.9.2026

Aloitteen aihe

Valtuustoaloite järjestämissuunnitelman henkilöstövaikutusten läpinäkyvyydestä

Aloitteen teksti

Valtuustoaloite järjestämissuunnitelman henkilöstövaikutusten läpinäkyvyydestä

Järjestämissuunnitelmaluonnoksessa ei ole esitetty kokonaisarviota henkilöstövähennyksistä henkilötyövuosina. Talous- ja henkilöstövaikutuksia kuvaavien toimenpidekorttien perusteella henkilöstön vähenemiseen perustuvien säästöjen kokoluokka vastaa kuitenkin arviolta noin 100-190 henkilötyövuoden vähennystä vuosina 2027-2028.

Suurimmat henkilöstövaikutukset kohdistuvat lasten ja perheiden palveluihin, työikäisten palveluihin, Oulaskankaan päiväkirurgiaan, ikäihmisten kuntoutus- ja asumispalveluihin sekä kuvantamispalveluihin.

Toimialuekohtaiset esitykset osoittavat, että säästöjä tavoitellaan ennen kaikkea henkilöstöresursseja vähentämällä. Keinoina ovat vakanssien täyttämättä jättäminen, yksiköiden yhdistäminen, palveluiden keskittäminen sekä tehtävien uudelleenjärjestely. Kyse ei siis ole pelkästään ostopalveluiden vähentämisestä, vaan merkittävä osa säästöistä perustuu henkilöstövaikutuksiin.

Tämä herättää olennaisen kysymyksen järjestämissuunnitelman vaikutusarvioinnin luotettavuudesta. Mikäli henkilöstövaikutuksia ei esitetä riittävän tarkasti toimialueittain, on vaikea arvioida luotettavasti, miten suunnitellut toimenpiteet vaikuttavat palveluiden saatavuuteen, laatuun, vaikuttavuuteen sekä tosiasiallisten säästöjen toteutumiseen.

Tutkimusnäyttö tukee tarvetta huolelliselle vaikutusarvioinnille. THL (Terveyden ja hyvinvoinnin laitos) korostaa, että palvelujen saatavuus, oikea-aikaisuus ja vaikuttavuus edellyttävät riittäviä henkilöstöresursseja erityisesti perustason palveluissa. Lisäksi tutkimuksissa on todettu, että liian niukat resurssit voivat heikentää matalan kynnyksen palveluiden saatavuutta, pidentää odotusaikojä ja lisätä myöhemmin raskaampien sekä kalliimpien palveluiden tarvetta. [thl.fi], [julkaisut....euvosto.fi], [valtioneuvosto.fi]

Myös lasten, nuorten ja perheiden palveluiden osalta kansallisissa selvityksissä on todettu, että varhaisen tuen palveluja ei nykyisellään pystytä tarjoamaan riittävästi osittain niukan resursoinnin vuoksi. Hyvinvointialueille on suositeltu panostusten lisäämistä lakisäästeiden perustason palveluiden turvaamiseksi. [julkaisut....euvosto.fi], [valtioneuvosto.fi]

Järjestämissuunnitelman tavoitteena tulee olla taloudellisen kestävyuden lisäksi palveluiden vaikuttavuuden, saavutettavuuden ja asiakasturvallisuuden turvaaminen. Tämä edellyttää, että päätöksentekijöillä on käytettävissään riittävät tiedot myös toimenpiteiden henkilöstövaikutuksista.

Esitän, että järjestämissuunnitelmaluonnokseen lisätään toimialuekohtainen arvio suunnitelman kokonaisvaikutuksesta henkilötyövuosiin sekä erittely siitä, mihin henkilöstövaikutukset perustuvat.

Lisäksi esitän, että järjestämissuunnitelman yhteyteen laaditaan toimialuekohtainen arvio siitä, miten suunnitellut henkilöstömuutokset vaikuttavat palveluiden saatavuuteen, laatuun, vaikuttavuuteen sekä säästötavoitteiden realistiseen toteutumiseen.

Ilman tarkkaa tietoa henkilöstövaikutuksista valtuuston on vaikea arvioida järjestämissuunnitelman todellisia vaikutuksia sekä talouden että palveluiden näkökulmasta. Tämä heikentää päätöksenteon läpinäkyvyyttä ja mahdollisuuksia arvioida suunnitelman kokonaisvaikutuksia.

Vastine valtuustoaloitteeseen

Lausunto/vastine aloitteeseen

Päiväys

Lausunnon antaja/virka-asema

Liitteet

Tallenna

Tyhjennä